

OLVASÁS – ÍRÁS

(Magyar nyelv és irodalom)

2. évfolyam

Az első két évfolyamon az olvasás-írás képességének előkészítése folyik. Minden tevékenység arra irányul, hogy a tanulók érdeklődését felkeltse az írásos információ megszerzésére, megalapozódjanak az olvasás és írás elsajátításához nélkülözhetetlen képességek.

Ehhez a gondolkodási, érzékelési és észlelési funkciók közül elsősorban a figyelemre, az emlékezetre, a szem-kéz koordinációra, a finommanipulációra van szükség.

Az erkölcsi nevelés területét megalapozza az egyszerű szabályok betartása, a feladatok elvégzésének és a csoportos fejlesztési helyzetnek megfelelő viselkedés, segítőkész magatartás a társakkal, egyszerű utasítások megértése és végrehajtása, a szabályok megismerése, a rendezett környezetre, a tanszerek, eszközök megóvására való igény kialakítása.

Az önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztésében fontos szerepet tölt be a megfelelő pozitív hozzáállás kialakításával, a türelem megalapozásával, a feladatok végrehajtásával, a társak próbálkozásainak kivárásával és az alkalmazkodóképességgel.

A tanulás tanítását segíti az írásos, képes információk megszerzése iránti igény kialakulása és a tanulás iránti érdeklődés.

Témakör	1. Beszédfejlesztés	óraszám: 10 óra
A témakör nevelési-fejlesztési célja	Hangképző szervek szabályozásának kialakítása, erősítése.	
Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	
– Szabályos légzést kialakítani, a levegőt megfelelően beosztani. – Utánzókétséget kialakítani. – Környezet alapvető hangjait megkülönböztetni, a hangforrások irányát felismerni. – Hallásdifferenciáló készséget fejleszteni. – Megfelelő hangerőt használni spontán beszéd során.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Beszédtechnika fejlesztése. – Hallásfigyelem-fejlesztés. – Ritmusfejlesztés. – Szókincsbovítés. – Kommunikációs készségfejlesztés. <i>Fejlesztési tevékenységek</i> Légzéstechnika fejlesztése. Hangképző szervek használatának tudatosítása, gyakorlása. Hangképző szervek szabályozásának kialakítása, erősítése. Ajak- és nyelvgyakorlatok. Artikulációs gyakorlatok. Hangok artikulálása, szájról olvasás, állathangok utánzása.	

– Beszédmotiváció egyszerű mondókákkal, versekkel, mozgásos játékkal kísérve. – Kétütemű gyakorlat végzése utánzással. – Ritmusérzék fejlesztése együttműködéssel. – Környezet tárgyait, azok rendeltetését megismerni. – Rákérdezésre adekvát válaszokat, jelzéseket adni. – A környezetre vonatkozó önálló megállapításokat tenni, interaktív kapcsolatot alakítani. – 3–4 hangból álló ritmus – A környezetre vonatkozó önálló megállapításokat tenni, interaktív kapcsolatot alakítani letapsolása utánzással.	Hangforrások, ismert dallamok felismerése, differenciálása. Környezet tárgyainak megnevezése, tevékenységek megnevezése, játékos utasítások végrehajtása. Verseket, dalok szövegének értelmezése. Köszönés, megszólítás. Irányított közös játék társakkal. Szerepjátékok
---	---

Fogalmak	Fontosabb hangképző szervek, kilégzés, belégzés. Némán, halkán, hangosan. A mozgásokban részt vevő testrészek. Lassú, gyors, egyenletes. Kérdés, felelet, ki? mi? hol? (miért? mikor?) kérdések értelmezése. Alapvető érintkezési formulák. (<i>Rokon, barát, idegen.</i>) Munka, játék. <i>Kedélyállapot</i> kifejezésére szolgáló szavak. <i>Térirány-meghatározások.</i>
-----------------	---

Témakör	2. Térorientációs gyakorlatok	óraszám: 10 óra
A témakör nevelési-fejlesztési célja	Eligazodás nagyobb, ismert térben, helymeghatározás követése.	

Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek
– A relációs fogalmakat megérteni és helyesen alkalmazni cselekvés során. – Soralkotás, balról jobbra haladás spontán módon.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Téri relációk felismerése, létrehozása. – Relációs fogalmak. – Irányok. – Eligazodás nagyobb térben (tanterem). – Irányjelző nyilak ismerete és használata.

– A bal-jobb oldal, irány differenciálása jelölés segítségével. – Testséma kialakítása. A könyvek, papírlapok kíméletes használata, előre, hátra lapozás egyesével	– Eligazodás két dimenzióban (könyv, feladatlap). <i>Fejlesztési tevékenységek</i> Tárgyak helyének meghatározása, egymáshoz viszonyítása. Relációs fogalmak megállapítása képen. Téri relációk felismerése síkban (feladatlapon). Testtájékok megmutatása, megnevezése. Soralkotás tárgyakkal, képekkel, rajzzal. Eldugott tárgyak keresése, helymeghatározások. Nyilak elhelyezése, megfigyelése padokon, táblán, feladatlapon. Adott ábra, kép megkeresése könyvben.
---	--

Fogalmak	Elöl, hátul, <i>középen, oda, vissza</i>, alatt, fölött, mellett, alá, fölé, mellé, ki, be, fel, le. <i>Írányhatározók:</i> (bele, fölé, mögé), balra, jobbra, középen, bal, jobb, <i>középső, szemben, háttal.</i> Könnyen érzékelhető <i>ellentétpárok:</i> hideg-meleg, sötét-világos, felnőtt-gyerek, öreg-fiatal, férfi-nő. Ki? Mi? <i>Kérdőszó. Tárgy, személy</i>
-----------------	--

Témakör	3. Finommozgások fejlesztése	óraszám: 10 óra
A témakör nevelési-fejlesztési célja	Ujjak ügyesítése. Biztos ceruzafogás.	

Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek
– A tanuló hüvelyk- és mutatóujjának egyenkénti, önálló mozgatása. – Tárgyak megfogása két-, illetve három ujjal. – Keményebb agyagok, vastagabb drótok alakítása, megmunkálása. – A zsírkréta, kréta, ceruza helyes fogása és tudatos irányítása.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Ujjak irányított mozgatása. – Tevékenység apró tárgyakkal. – Kéz izomzatának fejlesztése. – Helyes, szabályos, célszerű ceruzafogás elsajátítása, gyakorlása. – Megfelelő nyomaték gyakorlása. – Érzékelési gyakorlatok tapintással. – Ujjak mozgatásának finomítása. – Eszközök, szerszámok fogása. – Mozdulatok utánzása.

– Író- és rajzeszközök használata megfelelő nyomatékkkal. – Ismert tárgyak felismerése tapintással. – Ujjak egyenkénti, akaratlagos mozgatása. – A szerszámok rendeltetésszerű használata utánnázással. Kételemes mozdulatsor felidézése, utánnázása megfigyelés után.	<i>Fejlesztési tevékenységek</i> Kézujjak (mondókák), ujjak „számlálása”, „zongorázás”. Gyöngy felszedése, Pötyi játék használata, papír tépkedése, mozaik ragasztása. Gyúrás, nyomkodás agyaggal, drót hajlítása. Vonalak húzása megfelelő nyomatékkkal és ceruzafogással. Színezés, spontán rajzolgatás. Tárgyak felismerése, kiválasztása tapintással. Játékos gyakorlatok: „zongorázás”, kopogás, integetés. Kopogás alul, felül, kívül, belül, előtt, hátul. „Szerelés” fogóval, anyacsavarral stb. Mozdulatok alapján mindennapi tevékenység felismerése, utánnázása.
---	---

Fogalmak	Ujjak, <i>egyenes, behajlított ujj</i>. Kicsi, nagy, egy darab, kerek, lapos, egyenes, <i>görbe</i>, erősen, gyengén, álló-, fekvő egyenes, kör-, kapu- és csészevonal, sötét, halvány, sima, <i>érdes</i>, puha, kemény, gömbölyű, lapos, hosszú, rövid, vastag, vékony, dolgozik, játszik, szerszámok, baleset, óvatosság.
-----------------	--

Témakör	4. Szem-kéz koordinációjának fejlesztése	óraszám: 10 óra
A témakör nevelési-fejlesztési célja	Formák helyes felismerése, megnevezése, egyeztetése.	

Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek
– Labdadobás, -gurítás célirányosan, labdát elkapni. – Stabil építményt készíteni viszonylag pontos illesztéssel. – Kitartó munkavégzés néhány percig, megfelelő mozdulatokkal. – Szabály megértése és betartása, a tanuló képességei szerint. – Feladatmegértés és feladatvégzés kevés segítséggel. – Tekintetét tudatosan irányítani, fixálni.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Célzott gurítás, dobás. – Építés kockával, dominóval, fűzés. – Határok betartása. – Pontok összekötése. – Szemtorna. – Formák összehasonlítása. – Gombolás. <i>Fejlesztési tevékenységek</i> Labda dobása, autó gurítása egymásnak, „kapuba”, célba. Kockák egymásra rakása, építés párhuzamosan, minta szerint. Dominó élére állítása. Fűzőtábla használata, nagy gyöngyök fűzése hurkapálcára, drótra, spárgára, ritmikus sor két színnel.

– Feltűnő hasonlóságot megtalálni különböző tárgyakon. – Kitartóan gyakorolni a nagyobb gombok begombolását, próbálkozások során a sikertelenséget elviselni.	Mozaikkirakás, nyomdázás meghatározott helyre, rajzolás során keret tisztán hagyása, autó végigvezetése „úton”. Pontok közé ceruza, pálcika beillesztése, pontok összekötése ujjal, ecsettel, ceruzával. Mozgó tárgy követése szemmel, tájékozódás egy szemmel. Logikai játék, hasonló formák keresése, egyeztetés feladatlapon. Baba- és saját ruha gombolása. Nagy gyöngy fűzése.
--	---

Fogalmak	<i>Gurítás-dobás, cél. A helyváltoztatás szinonimái.</i> Kösd össze! Illesztés, igazítás, pontosság, gyöngysor, hosszabb, rövidebb, eleje, vége, közepe, betöltés, kihagyás, bele, mellé, találat, alapszínek, sötét, világos, hosszabb rövidebb. hosszában, keresztben, fordítva, méret, szín, forma, ugyanolyan, hasonló. Ruhadarabok.
-----------------	---

Témakör	5. Emlékezet-, gondolkodás- és figyelemfejlesztés	óraszám: 10 óra
A témakör nevelési-fejlesztési célja	Egyszerű összefüggések, különbségek, hasonlóságok felismerése.	

Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek
– Rövid szavakat utánamondani, ismételni, néhány percnyi szünet után felidézni. – Változásokat észlelni, jelezni. – Egyszerű összefüggéseket felismerni, megfogalmazni. – Halmazból egy-egy meghatározott tárgyat kiválasztani. – Versek, mondókák értő elmondása (együttmondással). – Ismert tárgyakat ismert fogalmak alá rendelni. – Kérdések segítségével eseménykép tartalmát felidézni, elmondani.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Rövid szavak utánamondása. – Tárgyak megfigyelése, változás észlelése. – Csoportosítás. – Mondókák együttmondással. – Szavak utánamondása. – Versek, dalok, mondókák tanulása. – Figyelemfejlesztő játékok. – Összefüggések felismerése. – Képolvasás. <i>Fejlesztési tevékenységek</i> Szavak felidézése és ismételt mondása játékos formában. Tárgyak sorából „Mi tűnt el? Mi változott?” Színek szerinti válogatás. Mondókák, versek kiválasztása tartalom alapján, rákérdezéssel, tartalom elmondása. Egyes szavak, képről alkotott mondatok azonnali és késleltetett utánamondása. Eseményképek feldolgozása, egyszerű összefüggések felismerése. Lefordított képek megtalálása, képes lottó, puzzle-k. Tematikus kép szereplői, tevékenységük felidézése emlékezetből, kérdések segítségével.

Fogalmak	Ugyanaz, még egyszer, ugyanolyan, hasonló (részben ugyanolyan), Miért? kérdés, válasz. Étel, ruhanemű, jármű, játékok, bútorok, edények, járművek, funkciójuk
-----------------	---

Témakör	6. Íráselemek tanítása	óraszám: 22 óra
A témakör nevelési-fejlesztési célja	Tárgyak válogatása forma alapján.	
fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek	
– Alapformákat egyeztetni, biztosan differenciálni, felismerni a környezet tárgyait.	<i>Fejlesztési ismeretek</i> – Formák differenciálása, egyeztetése. – Formák megfigyelése, körüljárása, átrajzolása. – Irányok követése. – Irányított vonal húzása, átírás.	

– Felismerhető formákat létrehozni segítséggel, különböző eszközökkel. – Tanszereket rendeltetésszerűen, kíméletesen használni, a vonalközt figyelembe venni. – Az instrukciókat pontosan követni. – Tudatosan alkalmazni egyenes és görbe vonalakat. – Az íráshoz szükséges körülményeket megszokni. – A hibákat megtalálni, törekedni a hibátlan feladatvégzésre, a hibajavításra.	– Helyes testtartás, ceruzafogás. – Határok betartása. – Könyv, füzet használata. <i>Fejlesztési tevékenységek</i> Tárgyak megfigyelése, összehasonlítása, felismerése tapintás útján. Egyenes és görbe vonal követése. Szögletes és kerek formák kirakása, átrajzolása homokba bottal, papírra ujjal, ecsettel, ceruzával. Könyv lapozgatása, előre, hátra lapozás. Képek keresése, füzet lapozása, sorok teleírása, kihagyása, szóköz. Vonal rajzolása le, fel, jobbra, balra. Ábrák, pontok összekötése homokban, táblán, feladatlapon. Egyenes, kör, csigavonal, egyszerű szögletes formák szabályos átírása, másolása áttetsző papírra. A folyamatos munka idejének fokozatos növelése. Ábrák kiegészítése, egyszerű formák rajzolása meghatározott helyre, széles vonalközbe.
---	--

Fogalmak	Egyszerű formák: kerek, <i>szögletes</i>, <i>széles</i>, <i>keskeny</i>, rövid, hosszú, egyenes, <i>görbe</i>, kör- és <i>csigavonal</i>. Összehasonlítás: ugyanolyan, <i>ugyanúgy</i>, <i>ugyanarra</i>, <i>ugyanoda</i>. Helymeghatározások. A könyvben való tájékozódás: üres sor, tele sor, ujjnyi köz, vastag vonal,... Kösd össze! <i>Kerüld ki!</i>
-----------------	---

Tanulási eredmények a második évfolyam végén	A tanuló együttműködő, motiválható a beszédszervi gyakorlatok végzése során. Képes figyelmét néhány percig a feladatra irányítani. Felismeri környezete hangjait, zörejeit, társai és a vele foglalkozó felnőttek hangját. Képes az irányokat (fentről le, balról jobbra) utánzással alkalmazni. Képes segítséggel alkalmazni – megnevezésre – a téri relációkat. Képes felismerni a soralkotás (két elemből álló) ritmusát, próbálja azt (segítséggel) utánozni. Képes környezete iránt érdeklődni, alapvető kommunikációs készsége alakul (közeledésre adekvát reakció, részvétel közös tevékenységben /passzív is/, elemi szükségletek, igények jelzése). Részt vesz irányított csoportos tevékenységben. Képes a feladatot elvégezni, szabályokat betartani. Képes a tanult verseket, dalokat, mondókákat társaival csoportosan elmondani. Képes elemi szinten a csoportba illeszkedni, ismeri és megnevezi társait és a vele foglalkozó felnőtteket.
---	--

	Képes a különböző íróeszközöket (segítséggel) alkalmazni, gyakorolni a ceruzafogást, tudatosan alkalmazni az író- és rajzeszközök, ceruza megfelelő nyomatékát.
--	---